

LAUSUNTO

Eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunta

Viite: Lausuntopyyntö 1.12.2022, HE 298/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallitus esittää, että ympärivuorokautisen hoidon hoivahenkilöstön vähimmäismitoitusta porrastetaisiin nk. vanhuspalvelulaissa vuonna 2023 siten, että 1.4.2023 alkaen vähimmäismitoitus olisi 0,65 ja 1.12.2023 alkaen vähimmäismitoitus olisi 0,70 työntekijää asiakasta kohti.

Siten alkuperäistä 0.7 vähimmäismitoituksen voimaantuloa siirrettäisiin alkuperäiseen suunnitelmaan nähden kahdeksan kuukautta.

Lausunto

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Pidämme tärkeänä, että 0.7 vähimmäismitoituksesta pidetään pitkällä tähtäimellä kiinni. Ymmärrämme kuitenkin tarpeen porrastaa sen voimaantuloa muuttuneessa tilanteessa.

Pelkkä ympärivuorokautisen hoidon hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus ei kuitenkaan yksinään pelasta tilannetta vanhustenhoidossa.

Tilanteen parantamisessa tulee huomioida kaikkien kokonaisvaltaiseen hoitoon ja hoivaan osallistuvien eri ammattilaisten merkitys ja käyttö palveluketjussa. Siis myös esimerkiksi väli-nehuoltajien ja ruoka-ammattilaisten osuus koko asiakkaan palveluketjun onnistumisessa. Palveluketju tulee käsittää laajasti sisältäen myös ennaltaehkäisyyn ja sosiaalialan ammattilaiset.

JHL on tyytyväinen, että hallitus on päättänyt lisätä hoiva-avustajien kouluttamisen määrää 2500 henkilöllä vuoteen 2025 mennessä. **Hoiva-avustajien koulutus, koulutuksen määrät ja pääsy työmarkkinoille tulee kuitenkin varmistaa ja vakiinnuttaa.**

Työhyvinvoinnin merkitys henkilöstön jaksamisessa on oleellista. Kun 0,7 henkilöstömitoituksen voimaantuloa siirretään, on entistä tärkeämpää pitää kiinni olemassa olevista työntekijöistä ja huolehtia heidän jaksamisestaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon veto- ja pitovoimaa tulee lisätä **mm. panostamalla palkkaukseen, työoloihin, työhyvinvointiin ja johtamiseen. Työpaikoilla kehittämistoimenpiteitä tulee tehdä yhteistyössä työntekijöiden kanssa.**

Lisäksi haluamme nostaa esiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden palvelutarpeen arviointien tärkeyden. Vain yksilökohtaisella palvelujen tarpeen arvioinnilla kyetään tarjoamaan ihmiselle juuri hänen tarpeisiinsa parasta sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja siten kohdistaa ammattilaisten toimet oikein.

LAUSUNTO

Kohdennetut palvelusuunnitelmat tukevat henkilöstöä työnsä hyvässä toteuttamisessa ja ovat yhteiskunnalle pitkällä aikavälillä kustannustehokkain tapa toimia. Kategorisen tarkat mitoitukset ovat tärkeitä, mutta ne eivät ota huomioon ihmisten yksilöllisiä tilanteita ja tarpeita.

Lisäksi Suomeen tarvitaan valtakunnallista tietoa kaikesta sote-alan työvoiman tilanteesta. Tällä hetkellä useat eri tahot keräävät sitä omiin tarkoituksiinsa eri mittareilla. On tärkeää saada koottua, valtakunnan tason tietoa ja vastuu siitä tulisi asettaa yhdelle valtakunnalliselle toimijalle.

JHL korostaa, että pula sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä on vakava ongelma Suomessa. Seuraavan hallituksen tulee jatkaa tätä työtä, joka vaatii pitkäjänteistä ja suunnitelmallista toimintaa.

JHL:ssa on koottu asiantuntijoidemme näkemyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöpulan ratkaisemiseksi ([linkki](#)) sekä tehty siitä tiivistelmä ([linkki](#)). Koonti on tehty moniammatillisesti ja sisältää yhteensä 19 kohtaa. Pyydämme edustajia tutustumaan siihen tarkemmin, ja annamme mielellämme lisätietoja.

Helsingissä 10.12.2022

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

A handwritten signature in blue ink, reading 'Päivi Niemi-Laine'.

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Lisätietoja: Miranna Seppälä, miranna.seppala@jhl.fi, p. 050 444 9767